

Miljødirektoratet

Klage på vedtak om tillatelse til utbygging og drift av Hywind Tampen vindpark

Det vises til vedtak av 1. juni 2022 om tillatelse til utbygging og drift av Hywind Tampen vindpark.

Fiskebåt er arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for den havgående fiskeflåten, og har rettslig klageinteresse i denne saken.

Bakgrunnen for klagen er at vi mener vedtaket mangler særlige vilkår som hensyntar bestandene og fiskeriene i forbindelse med denne utbyggingen.

Forvaltningsprosessen

Fiskebåt har ikke registrert at det har pågått en prosess i Miljødirektoratet om å saksbehandle søknad om tillatelse for utbygging og drift av Hywind Tampen. Dette er årsaken til at vi ikke har kommet med merknader til saken tidligere. Det er dessverre ulike årsaker til at dette har oppstått, og det er beklagelig. Det er heller ingen andre som har kommet med merknader til saken, verken Fiskeridirektoratet, Havforskningsinstituttet, andre fiskeriorganisasjoner eller miljøorganisasjoner. Samlet sett er dette bekymringsverdig.

Forvaltningsansvar for fiskebestander

Det er Fiskeridirektoratet som har forvaltningsansvar for fiskebestandene i havene våre, og de skal søke råd hos HI i forvaltningsprosesser som berører disse bestandene. HI kom i 2020 med følgende råd for å ivareta fiskebestandene i forbindelse med utbygging av havvind i norske farvann¹:

- *HI anbefaler at det utformes en standardisert protokoll for havvinnanlegg tilpasset norske forhold, som innbefatter grundige forundersøkelser av områdene før utbygging, samt overvåking av både fysiske og biologiske endringer under drift og etter avvikling av anleggene. På grunn av store svingninger i tettheter til pelagiske arter skal forundersøkelsene foregå i minst tre år. Protokollen bør også beskrive hvordan data bør gjøres åpent tilgjengelig.*
- *HI fraråder vindkraftutbygging i områder som er spesielt viktig for enkelte arter, som gyteområder og migrasjonsruter for aktuelle fiskebestander og beite- og kaste områder for enkelte sjøpattedyrarter.*
- *HI fraråder vindkraftutbygging i spesielt sårbare eller verdifulle områder.*
- *HI anbefaler at det ved utsteding av havvindkonsesjoner legges fram tydelige krav om fjerning av strukturene etter avsluttet drift.*
- *HI anbefaler bruk av støydempende tiltak som boblegardin under utbygging, og at man unngår utbyggingsarbeid i gyteperioder for fisk, samt beite og kasteperioder for sjøpattedyr, i og nær områder dette gjelder.*
- *HI anbefaler bruk av materialer i fortøyning av flytende vindturbiner som lager minst mulig støy ved bevegelser av turbinene, f.e unngå rykking og napping i ankerkjettingen.*
- *HI anbefaler innsamling av data for å undersøke i hvilken grad, vindkraftanlegg endrer fysiske forhold som f.eks. strømmønster og lydbilde. Innsamlete data bør være åpent tilgjengelig.*
- *HI anbefaler at det gjennomføres grundige forundersøkelser for å lage en oppdatert oversikt over artene i influensområdene før utbygging. Innsamlete data bør være åpent tilgjengelig.*
- *HI anbefaler innsamling av data for å undersøke i hvilken grad, vindkraftanlegg endrer biologiske forhold som f.eks. artssammenstilling og adferd. Innsamlete data bør være åpent tilgjengelig.*

¹ Havforskningsinstituttets publikasjon om potensielle effekter av havvinnanlegg på havmiljøet: <https://www.hi.no/hi/nettrapporter/rapport-fra-havforskningen-2020-42#sec-7>

Fiskeridirektoratet har ikke kommet med forslag til særlige vilkår i vedtaket for å sikre ivaretagelse av fiskebestandene. Fiskebåt mener dette er uheldig og at det heller ikke er i tråd med rådgivningen fra Havforskningsinstituttet.

Noen av tiltakene HI anbefaler er etter Fiskebåts oppfatning hensyntatt i forbindelse med utbyggingen av Hywind Tampen, mens andre er ikke tilstrekkelig fulgt eller fulgt i det hele tatt. Fiskebåt mener derfor det er nødvendig å presisere noe av dette i tillatelsen til drift og utbygging av Hywind Tampen vindpark.

Manglende vilkår

Fiskebåt mener vedtaket mangler særlige vilkår som hensyntar bestandene og fiskeriene, og foreslår på grunnlag av dette at Miljødirektoratet vurderer og tar inn følgende vilkår i tillatelsen:

1. Miljødirektoratet stiller krav til overvåking av fisk i området, herunder at det monteres ekkolodd i relevante områder med minst to frekvenser og hydrofoner som tar opp et bredt frekvensspekter i området. Innsamlede data må være åpent tilgjengelige.

Fiskebåt er kjent med at Havforskningsinstituttet og Equinor fikk innvilget søknad om støtte fra Forskningsrådet til etterfølgende undersøkelser på Hywind Tampen nå i juni, for å undersøke støy- og strømforandringer i området, samt drive bestandsovervåking over et par år. Dette er svært positivt, men det endrer allikevel ikke behovet for å innta dette som særlig vilkår i tillatelsen. Hvordan Equinor velger å finansiere gjennomføringen av et slikt særlig vilkår bør ikke ha avgjørende betydning for om vilkår bør stilles eller ikke. Støtten gjennom forskningsprosjektet er heller ikke særlig stor, og midlene kommer til å være brukt opp innen et par år. Det vil derfor være svært uheldig om slikt vilkår ikke følger tillatelsen, dersom det er behov for ytterligere bestandsovervåking i området.

2. Miljødirektoratet stiller krav om fjerning av strukturene etter avsluttet drift.
3. Miljødirektoratet stiller krav om at det brukes materialer i fortøyning av flytende vindturbiner som lager minst mulig støy ved bevegelser av turbinene, f eks for å unngå rykking og napping i ankerkjettingene.

Fiskebåt er kjent med at utbyggingen allerede er i gang, og at dette vilkåret kan bli vanskelig å stille så sent i prosessen. Allikevel ønsker vi å trekke frem dette vilkåret, ettersom dette er i tråd med anbefalingene fra HI for å ivareta bestandene og fiskeriene på best mulig måte.

Klage

Fiskebåt fremmer med dette en klage på Miljødirektoratets vedtak om tillatelse til utbygging og drift av Hywind Tampen vindpark.

Grunnlaget er at vi mener at Miljødirektoratet som forvaltningsorgan ikke har påsett at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17. Selv om verken Fiskeridirektoratet, HI eller noen av fiskeri- og miljøorganisasjonene har kommet med merknader til saken, burde Miljødirektoratet i alle fall kontaktet Fiskeridirektoratet som ansvarlig forvaltningsmyndighet for fisk og fiskeri, og sørget for at vedtaket inneholdt de vilkår som var nødvendige for å hensynta dette. I tillegg mener vi dette hadde vært god forvaltningsskikk, og det hadde sikret en betryggende forvaltningsprosess som også hensyntok fiskebestandene som forvaltes av andre forvaltningsmyndigheter.

Avslutning

Hywind Tampen er den første havvindparken som etableres i norske farvann. Fiskebåt mener derfor at det blir svært viktig at man i forbindelse med denne utbyggingen henter inn relevant informasjon og bygger kunnskap om eventuelle konsekvenser utbygging av havvind kan ha for miljøet, bestandene, økosystemene og fiskeriene. Resultatene fra slike undersøkelser kan benyttes for å si noe om konsekvensene i større skala, og spesielt nå når Regjeringen skal satse stortilt på utbygging av havvind i våre norske farvann med 30 GW innen 2040.

Fiskebåt forventer derfor at Miljødirektoratet fastsetter vilkår i tillatelsen som kan bidra til å sikre at denne og andre fremtidige havvindutbygginger ikke skader fiskebestandene og fiskeriene i norske farvann.

Vennlig hilsen

FISKEBÅT

Audun Maråk

Hanna Bauge

Kopi: Klima- og miljødepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet
Olje- og energidepartementet
Fiskeridirektoratet
Havforskningsinstituttet
Norges Fiskarlag

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten underskrift.